

ДЕКЛАРУВАННЯ: ЩО ЦЕ ТА НАВІЩО ПОТРІБНО?

1. Що це та навіщо?

Декларування - один із найефективніших інструментів запобігання корупції у публічному секторі, завдяки якому кожен може впевнитися у доброчесності декларанта. **Це важливий процес, який робить державу прозорішою**, що є одним із найбільших запитів суспільства.

У 2016 році в Україні запроваджена система е-декларування, завдяки якій громадяни можуть контролювати та відстежувати динаміку зміни майнового стану посадовців. Обов'язок подання декларацій закріплений у Законі України "Про запобігання корупції" (далі - Закон), а Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) відповідає за контроль та перевірку їх достовірності.

2. Хто подає декларації?

Щороку близько 800 тисяч українців подають електронні декларації, в яких зазначають інформацію про своє майно, доходи й видатки, а також відповідні дані про членів їхніх сімей.

Законом про відновлення декларування у жовтні 2023 року розширено перелік декларантів. Йдеться про осіб (як правило, лікарів), які входять до складу військово-лікарських комісій (ВЛК), лікарсько-консультативних комісій (ЛКК), лікарсько-льотних комісій (ЛЛК) і медико-соціальних експертних комісій (МСЕК).

Такі зміни Верховна Рада України внесла через високий рівень корупційних ризиків у діяльності таких комісій, зумовлений, у тому числі, збільшенням актуальності та важливості їх роботи з урахуванням воєнного стану в Україні.

Так, наразі подавати декларації в **Реєстр декларацій** мають:

- особовий склад штатних ВЛК (пп. «г» п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону);
- голови та члени ЛКК і МСЕК, а також голови, їхні заступники, члени та секретарі позаштатних постійно діючих ВЛК і ЛЛК, які при цьому не є особами, зазначеними у п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону (пп. «г» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону).

! Звертаємо увагу, що декларантами є всі вказані категорії суб'єктів незалежно від того, в якій сфері (державній, приватній чи комунальній) такі комісії функціонують.

Детальніше про те, хто входить до складу ЛКК, ВЛК та МСЕК:

ЛКК утворюються при закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності. Лікарі мають входити до ЛКК на підставі наказу керівника закладу охорони здоров'я, адже, на лікаря в такому випадку покладаються додаткові повноваження.

Крім того, рішення ЛКК підлягають обов'язковій реєстрації у первинній медичній документації та у журналі запису висновків лікарсько-консультативної комісії, завіряються підписами голови та членів ЛКК за підписками кожного засідання. Кожна ЛКК веде окремий журнал. Висновок ЛКК видається за підписами голови та її членів і завіряється печаткою ЛКК.

Отже, якщо лікар здійснював вищезазначену діяльність, підписував відповідні документи, то він таким чином здійснював повноваження члена ЛКК, тому прирівнюється до особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Комісії МСЕК утворюються за таким територіальним принципом: обласні, центральні міські, у м. Києві. Комісія проводить засідання у повному складі і колегіально приймає рішення. Відомості щодо результатів експертного огляду і прийнятих рішень вносяться до акта огляду та протоколу засідання комісії, що підписуються головою комісії та її членами і засвідчуються печаткою.

Висновки комісії, реабілітаційні заходи, визначені в індивідуальній програмі реабілітації особи з інвалідністю, обов'язкові для виконання органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, реабілітаційними підприємствами, установами та організаціями, в яких працює або перебуває особа з інвалідністю, незалежно від їх відомчої підпорядкованості, типу і форми власності.

Таким чином всі голови та члени медико-соціальних комісій, утворених у визначеному законодавством порядку, є особами прирівняними до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Військово-лікарські комісії

До позаштатних постійно діючих ВЛК (ЛЛК) належать госпітальні ВЛК, ВЛК територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, ВЛК інших закладів охорони здоров'я.

До складу ВЛК (ЛЛК) територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки входять медичні працівники закладу охорони здоров'я, визначеного рішенням виконавчого органу сільської, міської ради а також голови обласної, Київської міської військових адміністрацій, районних військових адміністрацій та військових адміністрацій населених пунктів. Це погоджує голова відповідної штатної ВЛК регіону.

Перелік закладів охорони здоров'я, військових частин, в яких організуються позаштатні постійно діючі ВЛК (ЛЛК), разом зі списком голів та заступників голів цих ВЛК (ЛЛК) затверджується начальником центральної ВЛК за поданням начальників штатних ВЛК регіонів.

На підставі затвердженого переліку начальника закладу охорони здоров'я своїм наказом призначає позаштатні постійно діючі ВЛК, їх персональний склад і визначає порядок їх роботи.

Таким чином, лікарі, які входять до вищезазначених комісій прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування відповідно до вимог Закону.

3. Як підготуватися?

Для підготовки до подачі декларації, варто зробити декілька кроків. Яких саме - Ви знайдете в чек листі **"Як підготуватися до подачі електронної декларації?"**

4. Які терміни декларування?

Кампанія декларування за 2023 рік завершується **о 23:59 31 березня 2024 року**.

Не зволікайте з заповненням декларації до останнього дня.

5. Яку декларацію потрібно подати новим декларантам?

Вид декларації залежить від того, коли та в яку комісію декларанти були включені:

1. Подання декларацій особами, які станом на 11.10.2023 включно вже перебували у складі відповідних комісій. Особам, які до набрання чинності Закону № 3384-ІХ вже перебували і продовжують перебувати у складі відповідних комісій (пп."г" п. 1, пп. "г" п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону), слід подати лише щорічну декларацію з позначкою "я продовжую виконувати функції держави або місцевого самоврядування" за 2023 рік до 31.03.2024 включно.

2. Подання декларацій особами, які будуть включені до відповідних комісій в період кампанії декларування з 01.01.2024 до 31.03.2024

2.1. Особам, призначеним до особового складу штатних ВЛК (пп. "г" п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону), слід подати:

- декларацію кандидата на посаду за 2023 рік (до призначення на посаду);
- щорічну декларацію з позначкою "я продовжую виконувати функції держави або місцевого самоврядування" за 2023 рік - до 31.03.2024 включно.

2.2. Особам, включеним до складу ЛКК і МСЕК, позаштатних постійно діючих ВЛК і ЛЛК (пп. "г" п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону), слід подати:

- декларацію кандидата на посаду за 2023 рік - протягом 10 календарних днів з дня включення до складу відповідної комісії;
- щорічну декларацію з позначкою "я продовжую виконувати функції держави або місцевого самоврядування" за 2023 рік - до 31.03.2024 включно.

! Якщо особа подала щорічну декларацію за минулий рік, декларація кандидата на посаду за цей період не подається.

Довідково:

Щорічна декларація – декларация, яка подається в період з 1 січня до 31 березня року, наступного за звітним роком. Така декларація охоплює звітний рік (період з 1 січня до 31 грудня включно), що передує року, в якому подається декларація, та за загальним правилом містить інформацію станом на 31 грудня звітного року.

6. Якщо виявлено помилку в уже поданій декларації, як її виправити?

У Реєстрі можна зберегти чернетку документа та продовжити роботу пізніше.

Для того, щоб внесена персональна інформація зберегалась, Вам потрібно працювати з документами на одному комп'ютері в одному інтернет-браузері та підтвердити збереження чернетки підписом КЕП.

Зверніть увагу, якщо Ви виявили помилку у вже поданій декларації, Ви можете протягом тридцяти днів подати виправлену декларацію, проте - лише один раз. Слід натиснути кнопку «Подати виправлену декларацію», яка є активною упродовж відповідного строку в персональному електронному кабінеті декларанта у полі поданої декларації.

7. Яка відповідальність за неподання або несвоєчасне подання декларації?

Закон вимагає від декларантів зазначати повну і коректну інформацію, а також передбачає відповідальність за неподання декларації або надання недостовірних відомостей в них.

Так, за несвоєчасне подання декларації без поважних причин декларації, як і за подання завідомо недостовірних відомостей, передбачена **адміністративні правопорушення**.

А вже за умисне неподання декларації – кримінальна відповідальність за статтею 366-3 Кримінального кодексу України.

8. Де шукати допомогу?

Вам стануть в нагоді наступні ресурси:

- ознайомтеся з актуальними роз'ясненнями з декларування у **Базі знань НАЗК**;
- пройдіть онлайн-курс "Декларуйся!" на **навчальній платформі study.nazk** за **посиланням**;
- отримайте консультацію в антикорупційного уповноваженого за місцем вашої роботи;
- зверніться до **контакт-центру НАЗК за телефоном: (044) 200-06-94**;
- якщо ж у вас виникнуть технічні питання щодо роботи з Реєстром декларацій, то відповіді на них ви знайдете за **посиланням**.